

ζ' εξάμνηο

		Ώρες διδασκαλίας								Σύνολο	ECTS
		Εβδομάδας				Εξαμήνου					
		Ασκήσεις				Ασκήσεις					
		Θεωρία	Φροντ.	Εργ.	Κθιν.	Θεωρία	Φροντ.	Εργ.	Κθιν.		
Ζ' Εξάμηνο											
Υποχρεωτικά											
1.	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2		1	4	26		13	52	91	5,5
2.	ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑ	2			4	26			52	78	5
3.	ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ	2			4	26			52	78	5
4.	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ	2			2	26			26	52	4
5.	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	4			2	52			26	78	7
										26,5	
Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά											
1.	ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ – ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ	1			1	13			13	26	2
2.	ΔΙΑΣΥΝΔΕΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2				26				26	2
3.	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ	1	1			13	13			26	2
4.	ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΝΟΗΣ	1			1	13			13	26	2

53475	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥ- ΤΙΚΗ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗ- ΛΕΥΤΙΚΟΣ	Βασική Μάτζιου, Καθηγήτρια Ευφροσύνη Βλαχιώτη, Ακαδ. Υπότροφος Βαρβάρα Μπουτοπούλου, Ακαδ. Υπότροφος
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ-1Ε-4ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		5,5	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση επιστημονικών γνώσεων και κλινικών δεξιοτήτων για την παροχή ολιστικής εξατομικευμένης οικογενειοκεντρικής φροντίδας στο νοσηλευόμενο παιδί.

Μαθησιακοί Στόχοι

Σε επίπεδο γνώσεων

Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος να είναι σε θέση:

- Να αποκτήσουν βασικές επιστημονικές γνώσεις για τις ιδιαιτερότητες της παιδικής ηλικίας που σχετίζονται με τις αρνητικές επιπτώσεις της νοσηλείας στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
- Να κατανοήσουν τις ιδιαιτερότητες του παιδιού στις επώδυνες διαδικασίες και τον σημαντικό ρόλο της παρουσίας των γονέων κατά την εκτέλεση των διαδικασιών.
- Να χρησιμοποιούν επιστημονικά εργαλεία εκτίμησης του πόνου και να εφαρμόζουν φαρμακευτικές και μη φαρμακευτικές μεθόδους αντιμετώπισής του.
- Να σχεδιάζουν τη νοσηλευτική φροντίδα σύμφωνα με τη νοσηλευτική διεργασία με έμφαση στη νοσηλευτική εκτίμηση της κατάστασης του παιδιού, στη νοσηλευτική διάγνωση και στην οργάνωση και εφαρμογή των ενδεδειγμένων νοσηλευτικών παρεμβάσεων.
- Να γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες στη φροντίδα των νεογνών.
- Να γνωρίζουν την παθοφυσιολογία των αναπνευστικών νοσημάτων, νεφρολογικών, ενδοκρινικών, καρδιαγγειακών παθήσεων. Να αξιολογούν την κατάσταση του παιδιού, να προσδιορίζουν τις νοσηλευτικές διαγνώσεις και να προγραμματίζουν τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις.
- Να παρέχουν τεκμηριωμένη νοσηλευτική φροντίδα παιδιού με οξεία – χρόνια νεφρική ανεπάρκεια. Να γνωρίζουν τις μεθόδους υποκατάστασης της νεφρικής λειτουργίας.
- Να γνωρίζουν τα νοσηλευτικά προβλήματα του γαστρεντερικού συστήματος ανά ηλικιακή ομάδα.
- Να γνωρίζουν την παθοφυσιολογία, τις άμεσες και απώτερες επιπλοκές του νεανικού σακχαρώδους διαβήτη και να εφαρμόζουν τις τεκμηριωμένες νοσηλευτικές παρεμβάσεις. Να παρέχουν συστηματική εκπαίδευση στο παιδί και στους γονείς για τη διαχείριση του νοσήματος.
- Να παρέχουν εξατομικευμένη φροντίδα στο παιδί με κακοήθη νοσήματα. Να αναγνωρίζουν έγκαιρα τις παρενέργειες της θεραπευτικής προσέγγισης και να εφαρμόζουν τεκμηριωμένες νοσηλευτικές παρεμβάσεις.
- Να αξιολογούν με επιστημονικά εργαλεία την κατάσταση του παιδιού με μηνιγγίτιδα και κρανιοεγκεφαλική κάκωση. Συστηματική παρακολούθηση του επιπέδου συνείδησης για έγκαιρη πρόληψη των επιπλοκών.
- Να γνωρίζουν τα ορθοπαιδικά προβλήματα στην παιδική ηλικία και να παρέχουν εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα.
- Να γνωρίζουν τα επιδημιολογικά χαρακτηριστικά της εγκαυματικής νόσου. Η φροντίδα του παιδιού με εγκαυματική νόσο να βασίζεται σε σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.

Σε επίπεδο ικανοτήτων

Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος να είναι σε θέση :

- Να αναπτύξουν κριτική σκέψη για την κατανόηση και αντιμετώπιση των προβλημάτων και αναγκών του νοσηλευόμενου παιδιού και της οικογένειάς του.
- Να προγραμματίζουν την παρεχόμενη φροντίδα σύμφωνα με τεκμηριωμένες γνώσεις και τις διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες.
- Να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο των γονέων κατά την νοσηλεία του παιδιού και να εφαρμόζουν τις αρχές της οικογενειοκεντρικής φροντίδας
- Να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν τις ενδεδειγμένες παιδιατρικές νοσηλευτικές διαδικασίες σύμφωνα με τα ευρήματα της νοσηλευτικής εκτίμησης.

Εργαστήριο Παιδιατρικής Νοσηλευτικής

Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος να είναι σε θέση:

- Να εφαρμόζουν τη νοσηλευτική αξιολόγηση στον παιδιατρικό ασθενή.
- Να λαμβάνουν και να αξιολογούν τα ζωτικά σημεία ανάλογα με το ηλικιακό επίπεδο ανάπτυξης του παιδιού.
- Να γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες κατά τη χορήγηση των φαρμάκων στα παιδιά, τους τρόπους και μεθόδους χορήγησης των φαρμάκων και τον υπολογισμό των δόσεων.
- Να χορηγούν ενδοφλέβια υγρά και να υπολογίζουν το ισοζύγιο.
- Να γνωρίζουν τις μεθόδους/τεχνικές διενέργειας φλεβοκέντησης & αιμοληψίας.
- Να γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες στη χορήγηση οξυγόνου στα παιδιά.
- Να γνωρίζουν τις μεθόδους/τεχνικές διενέργειας αναρρόφησης.
- Να αξιολογούν τον παιδιατρικό πόνο με κλίμακες εκτίμησης πόνου.

- Να γνωρίζουν βασική καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση στα παιδιά

Περιεχόμενο

- Εισαγωγή του παιδιού στο νοσοκομείο. Ο ρόλος του νοσηλευτή. Επιπτώσεις της νοσοκομειακής νοσηλείας στην συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
- Οικογενειοκεντρική φροντίδα .Επώδυνες διαδικασίες .Προετοιμασία παιδιών και γονέων
- Νοσηλευτική προσέγγιση του παιδιατρικού πόνου
- Νοσηλευτική φροντίδα νεογνών
- Νοσηλευτική φροντίδα παιδιών με αναπνευστικά προβλήματα
- Φροντίδα παιδιού με καρδιακές παθήσεις
- Νοσηλευτική φροντίδα παιδιού με οξεία – χρόνια νεφρική ανεπάρκεια. Μέθοδοι υποκατάστασης νεφρικής λειτουργίας
- Φροντίδα παιδιών με προβλήματα γαστρεντερικού συστήματος
- Νεανικός σακχαρώδης διαβήτης – Νοσηλευτικές παρεμβάσεις
- Φροντίδα παιδιού με κακοήθη νοσήματα
- Νοσηλευτική φροντίδα παιδιού με μηνιγγίτιδα και κρανιοεγκεφαλική κάκωση
- Ορθοπεδικά προβλήματα στην παιδική ηλικία. Νοσηλευτική φροντίδα
- Φροντίδα παιδιού με εγκαυματική νόσο
- Εργαστήριο Παιδιατρικής Νοσηλευτικής
- Νοσηλευτική αξιολόγηση παιδιατρικού ασθενή.
- Λήψη και αξιολόγηση των ζωτικών σημείων στα διαφορετικά στάδια ανάπτυξης του παιδιού.
- Ιδιαιτερότητες κατά τη χορήγηση των φαρμάκων στα παιδιά. Τρόποι και μέθοδοι χορήγησης φαρμάκων και υπολογισμός δόσεων.
- Χορήγηση ενδοφλέβιων υγρών.
- Επίδειξη μεθόδων/τεχνικών διενέργειας φλεβοκέντησης& αιμοληψίας.
- Ιδιαιτερότητες στη χορήγηση οξυγόνου στα παιδιά.

- Επίδειξη μεθόδων/τεχνικών διενέργειας αναρρόφησης.
- Επίδειξη μεθόδων/τεχνικών διενέργειας κληθιεργείων.
- Νοσηλευτική αξιολόγηση παιδιατρικού πόνου με κλίμακες εκτίμησης πόνου.
- Βασική καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση στα παιδιά

Μέθοδοι διδασκαλίας

- Παραδόσεις.
- Επιδείξεις. Η εφαρμογή σύγχρονων εκπαιδευτικών τεχνικών με έμφαση στην ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών (εισήγηση, επίδειξη, μελέτη περίπτωσης, παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση, ομάδες εργασίας).

- Εξάσκηση των φοιτητών στις νοσηλευτικές διαδικασίες στο εργαστήριο.
- Κλινική άσκηση σε Παιδιατρικά Νοσοκομεία.

Μέθοδος αξιολόγησης:

- Αξιολόγηση με γραπτές εξετάσεις για το θεωρητικό μάθημα: 70%
- Αξιολόγηση με γραπτές εξετάσεις για το εργαστηριακό μάθημα: 30%

Σύγγραμμα:

1^η Επιλογή: Παιδιατρική Νοσηλευτική, Βασιλική Μάτζιου – Μεγαπάνου ΕΚΔΟΤΗΣ: Δημ. Λαγός, Αθήνα 2^η έκδοση/2021.

		Παύλος Μυριανθεύς, Καθηγητής	
		Συνεπικούρηση:	
53460	ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Αννα Κορομπέλη, ΕΔΙΠ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ-4ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		5	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων και η ανάπτυξη πρακτικών – κλινικών δεξιοτήτων στην Εντατικολογία και την εντατική νοσηλευτική που προσφέρεται σε βαριά πάσχοντες ασθενείς σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Αποτελεί κλινικό μάθημα που διδάσκεται και εξετάζεται στην Ελληνική γλώσσα αλλά υπάρχει η δυνατότητα να διδάσκεται και στην Αγγλική γλώσσα.

Μαθησιακά αποτελέσματα – στόχοι

Πρόκειται για βασικό κλινικό μάθημα για φοιτητές της Σχολής Επιστημών Υγείας και είναι ενταγμένο στο 7^ο εξάμηνο. Η Εντατικολογία αποτελεί βασική κλινική ειδικότητα στις ΜΕΘ και ΜΑΦ των

Νοσοκομείων όπου εργάζονται Νοσηλευτές παρέχοντας υπηρεσίες υγείας.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην απόκτηση θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων και ανάπτυξη πρακτικών – κλινικών δεξιοτήτων στην Εντατικολογία.

Βασικοί στόχοι η ακριβής αξιολόγηση των βαριά πασχόντων ασθενών με σκοπό την εφαρμογή ορθής νοσηλευτικής αξιολόγησης και θεραπευτικής παρέμβασης. Η κλινική πρακτική άσκηση περιλαμβάνει την εκπαίδευση σε ΜΕΘ στην καθημερινή κλινική φροντίδα των ασθενών υπό μηχανική υποστήριξη της αναπνοής και τη διαχείριση επείγουσών καταστάσεων σε ασθενείς με βαριά αναπνευστική, κυκλοφορική, εγκεφαλική, νεφρική

ανεπάρκεια (πολυοργανική δυσλειτουργία) καθώς και την εφαρμογή εξειδικευμένων τεχνικών υποστήριξη της ζωής (μηχανικός αερισμός, υποκατάσταση νεφρικής λειτουργίας, αντιμετώπιση σοκ).

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζει τι είναι η Εντατικολογία
2. γνωρίζει το θεωρητικό υπόβαθρο των επειγουσών καταστάσεων
3. παρέχει νοσηλευτική φροντίδα σε βαριά πάσχοντες ασθενείς υπό μηχανικό αερισμό
4. εξοικειώση με εξειδικευμένες τεχνικές υποστήριξης ζωτικών λειτουργιών
5. εξοικειώση με συσκευές και μηχανήματα παρακολούθησης – monitoring βαριά πασχόντων ασθενών

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάληψη και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας

Περιεχόμενο

1. Αρχές εντατικής θεραπείας, οργάνωση & λειτουργία ΜΕΘ
2. Τεχνικές απεικόνισης, Εντατική παρακολούθηση
3. Καρδιολογικά προβλήματα στη ΜΕΘ, Στεφανιαία νόσος, Εξειδικευμένη ΚΑΡΠΑ
4. Οξεοβασική Ισορροπία
5. Καταστολή, Αναλγησία και Μυοχάλαση στη ΜΕΘ. Ψυχιατρικά προβλήματα
6. Εντατική φροντίδα αγγειακής, νευρολογικής και νευροχειρουργικής νόσου
7. Shock και ανάνηψη
8. Σήψη, Λοιμώξεις στη ΜΕΘ
9. Οξεία & Χρόνια Νεφρική ανεπάρκεια, Υποκατάσταση νεφρικής λειτουργίας στη ΜΕΘ

10. Υγρά, ηλεκτρολύτες
11. Αναπνευστική ανεπάρκεια τύπου I και II, Πνευμονικά νοσήματα στη ΜΕΘ
12. Φαρμακοθεραπεία στη ΜΕΘ, Διακομιδές βαρέως πασχόντων
13. Μεταγγίσεις, Αιμορραγία & αιμόσταση, Αντιθρομβωτική θεραπεία.
14. Διατροφή βαρέως πάσχοντος

Διδακτικές και Μαθησιακές Μέθοδοι

Το μάθημα διδάσκεται από αμφιθεάτρο με διαλέξεις (**13 δίωρες**) και προβολές powerpoint και σχετικά videos όπου αυτό είναι απαραίτητο. Η θεωρητική διδασκαλία ακολουθείται από κλινική πρακτική άσκηση σε ΜΕΘ (παρακολούθηση επίσκεψης και συμμετοχή σε κλινικές νοσηλευτικές δραστηριότητες για τη φροντίδα των βαριά πασχόντων) (**52 ώρες**). Συνοπικά **78 ώρες θεωρητικής** και πρακτικής άσκησης – εκπαίδευσης σε ΜΕΘ.

Υπάρχει υποστήριξη της Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και όπου υπάρχει ανάγκη διανομής σημειώσεων από τους καθηγητές (π.χ. έκδοση νέων αναθεωρημένων οδηγιών εξειδικευμένης ΚΑΡΠΑ, σήψης που δεν συμπεριλαμβάνονται στο υπάρχον βιβλίο που διανέμεται).

Μέθοδος αξιολόγησης: Οι εξετάσεις είναι γραπτές στο τέλος του εξαμήνου υπό την μορφή ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής. Σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να γίνουν προφορικά ανάλογα με τις ανάγκες (π.χ. μικρός αριθμός εξεταζομένων).

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: **Current Εντατικολογία**, Bongard F., Sue D, A. και συνεργάτες Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 2^η έκδοση/2016.

2^η Επιλογή: Κλινική πνευμονολογία και εντατική θεραπεία, τόμος 3, Albert Richard, Spiro Stephen, Jett James, Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 1^η έκδοση/2004.

3^η Επιλογή: Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, Paul L. Marino, Εκδότης: Λαγός Δημήτριος, Αθήνα 4^η έκδοση/2016.

53374	ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Θεόδωρος Κατσούλας, Αναπλ. Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:	2Θ-4ΚΑ		
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):	5		

Σκοπός του μαθήματος «Επείγουσα Νοσηλευτική και Εντατική Νοσηλεία» είναι η να προσφέρει στο φοιτητή της Νοσηλευτικής τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να παρέχει αποτελεσματική και ποιοτική φροντίδα στον βαριά πάσχοντα άρρωστο.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Σύνθεση βασικών γνώσεων από την προηγούμενη μαθησιακή πορεία με την εφαρμογή τους στις ειδικές κατά περίπτωση νοσηλευτικές παρεμβάσεις.
- Προσανατολισμός και χαρτογράφηση της νοσηλευτικής φροντίδας μέσα στο σύγχρονο πλαίσιο της ΜΕΘ και της διεπιστημονικής ομάδας.
- Απαραίτητα θεωρητικά και πρακτικά εφόδια για την ανάληψη κλινικών καθηκόντων σε εξειδικευμένο επίπεδο. Η αξιολόγηση των παραμέτρων του άρρωστου, η έγκαιρη και βασισμένη σε ενδείξεις παρέμβαση, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες τους, η γνώση του χειρισμού συσκευών υποστήριξης των ζωτικών οργάνων και λειτουργιών των άρρωστων, συνδυάζονται για τη δημιουργία σχεδίων νοσηλευτικής φροντίδας για ομάδες βαρέως πασχόντων.

Περιεχόμενο:

- Εισαγωγή στη νοσηλευτική φροντίδα του βαριά πάσχοντα – ασφάλεια και ποιότητα στη ΜΕΘ
- Παρακολούθηση του βαριά πάσχοντα (monitoring) – ΗΚΓ, βασικές αρρυθμίες και αντιμετώπιση – αιμοδυναμική παρακολούθηση - αγγειακή προσπέλαση στη ΜΕΘ
- Φροντίδα αναπνευστικού – οξυγονοθεραπεία – μη επεμβατικός και επεμβατικός μηχανικός αερισμός
- Οξεία στεφανιαία σύνδρομα - καρδιακή ανεπάρκεια και μηχανική υποστήριξη της καρδιάς
- ΤΕΠ- αρχές διαλογής και αρχική φροντίδα πολυτραυματία
- Έθλη πίεσης στη ΜΕΘ- πρόληψη και αντιμετώπιση
- Καταπληξία
- Νεφρική ανεπάρκεια
- Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις
- Έγκαυμα
- Ηθικά διλήμματα στο ΤΕΠ και στη ΜΕΘ – προτελέυτια διλήμματα

Εργαστηριακό μέρος:

Κλινική άσκηση στις ΜΕΘ και τα ΤΕΠ γενικών νοσοκομείων της Αττικής

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

Cyprus 2018

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Προτεραιότητες στην Εντατική Νοσηλευτική Φροντίδα Υγείας, LD Urden, KM Stacy, ME Lough, Broken Hill Publishers LTD,

2^η Επιλογή: Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ: Νοσηλευτικές παρεμβάσεις και συνεργατική αντιμετώπιση, MS Baird, JH Keen, PL Swearingen, Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις ΜΕΠΕ, Αθήνα 2010

53444	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ευάγγελος Κωνσταντίνου, Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ-2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση των βασικών γνώσεων της νοσηλευτικής αναισθησιολογίας από το φοιτητή, προκειμένου να είναι σε θέση να ασκεί αυτόνομο περιεχειρητικό νοσηλευτικό έργο, να ενταχθεί ισότιμα στην αναισθησιολογική ομάδα και να συμμετέχει σε όλες τις πράξεις, παρεμβάσεις και δραστηριότητες της, συμπεριλαμβανομένης και της μονάδας μετανασθητικής φροντίδας, εντός και εκτός χειρουργείου.

Μαθησιακοί στόχοι:

Εισαγωγή στη νοσηλευτική αναισθησιολογία.

Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τα βασικά στοιχεία της ιστορίας της νοσηλευτικής αναισθησιολογίας
- Να γνωρίζει το ρόλο του νοσηλευτή αναισθησιολογίας και του αναισθησιολόγου στην περιεχειρητική αντιμετώπιση του ασθενούς
- Να γνωρίζει την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στα Ελληνικά νοσοκομεία και διεθνώς, όσον αφορά στη νοσηλευτική αναισθησιολογία
- Να γνωρίζει τα εκπαιδευτικά προγράμματα που είναι σήμερα διαθέσιμα προκειμένου να εκπαιδευτεί κάποιος στη νοσηλευτική αναισθησιολογία

Μονάδα Μετανασθητικής Φροντίδας (ΜΜΑΦ).

Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της

ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τον εξοπλισμό της μονάδας μετανασθητικής φροντίδας και τη χρήση του
- Να αξιολογεί και να ελέγχει τα ζωτικά σημεία και τις λειτουργίες του ασθενούς που νοσηλεύεται στη ΜΜΑΦ
- Να παρεμβαίνει προκειμένου να αντιμετωπίσει επιπλοκές που έχουν σχέση με τον αεραγωγό του ασθενούς, να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τον πόνο, να χειρίζεται συσκευές όπως οι παροχετεύσεις, ο ρινογαστρικός καθετήρας, ο ουροκαθετήρας κλπ
- Να γνωρίζει τα κριτήρια αποχώρησης του ασθενούς από τη ΜΜΑΦ προκειμένου να μεταφερθεί στην κλινική
- Να γνωρίζει και να αντιμετωπίζει έγκαιρα καταστάσεις απειλητικές για τη ζωή

Μηχάνημα αναισθησίας και αναισθησιολογικά Συστήματα – Βασικές αρχές λειτουργίας αναπνευστήρων και τύποι μηχανικής αναπνοής.

Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει όλα τα μέρη του αναισθησιολογικού μηχανήματος
- Να ελέγχει τα συστήματα χορήγησης αναισθησίας για διαρροές

- Να πραγματοποιεί τη βαθμονόμηση των συστημάτων αναισθησίας
- Να πραγματοποιεί τη βαθμονόμηση του αναλυτή οξυγόνου
- Να ρυθμίζει τις παραμέτρους χορήγησης αερίων του αναπνευστήρα

Έλεγχος και υποστήριξη του αεραγωγού. Αερισμός με προσωπίδα αερισμού, ενδοτραχειακή διασωλήνωση, ραρυγγική μάσκα - Δύσκολος αεραγωγός. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τις μεθόδους αερισμού με θετική πίεση του χειρουργικού ασθενούς
- Να προετοιμάζει με τη χειρουργική αίθουσα προκειμένου να υποστηριχθεί αναπνευστικά ο ασθενής μετά τη χορήγηση της ενδοφλέβιας αναισθησίας
- Να γνωρίζει τους αλγόριθμους αντιμετώπισης του δύσκολου αεραγωγού
- Να αναγνωρίζει τον εξοπλισμό που απαιτείται για την αναπνευστική υποστήριξη του χειρουργικού ασθενούς

Το monitoring στη Νοσηλευτική Αναισθησιολογία. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να ερμηνεύει τα στοιχεία που προκύπτουν από την παρακολούθηση του ασθενούς
- Να βαθμονομεί τα συστήματα παρακολούθησης του ασθενούς
- Να παρεμβαίνει προκειμένου να αντιμετωπίσει δυσλειτουργίες των συστημάτων παρακολούθησης του ασθενούς
- Να εφαρμόζει όλες τις μεθόδους παρακολούθησης (παλμική οξυμετρία, αναίμακτη και αιματηρά πίεση, ηλεκτροκαρδιογράφημα, διφασματικός δείκτης, κλπ)

Καθητηριασμός περιφερικών φλεβών, κεντρικών φλεβών και αρτηριών στη νοσηλευτική αναισθησιολογία. Περιφερικά εισερχόμενοι κεντρικοί φλεβικοί καθετήρες (PICCs), υπό υπερηχογραφή-

κό έλεγχο. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να επιλέγει σε κάθε περίπτωση την κατάλληλη συσκευή φλεβικής προσπέλασης ανάλογα με τον ασθενή και το είδος της επέμβασης
- Να διαχειρίζεται τη συσκευή κατά την περιεγχειρητική περίοδο
- Να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα συστήματα πλοήγησης στις κεντρικές φλεβικές προσπελάσεις (περιφερικά εισερχόμενοι και κεντρικά εισερχόμενοι κεντρικοί φλεβικοί καθετήρες), προκειμένου το άκρο του καθετήρα να τοποθετείται στο σημείο της συμβολής της άνω κοίτης φλέβας με το δεξιό κόιλιο

Ενδοφλέβια αναισθητικά φάρμακα. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει όλα τα ενδοφλέβια αναισθητικά φάρμακα που χρησιμοποιούνται στην καθ' ημέρα κλινική πράξη
- Να αναγνωρίζει τις επιπλοκές από τη χορήγησή τους
- Να προετοιμάζει τα διαλύματα

Εισπνεόμενα αναισθητικά. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει όλα τα εισπνεόμενα αναισθητικά φάρμακα που χρησιμοποιούνται στην καθ' ημέρα κλινική πράξη
- Να αναγνωρίζει τις επιπλοκές από τη χορήγησή τους
- Να συντηρεί τους κατάλληλους για κάθε εισπνεόμενο αναισθητικό εξαερωτήρες και να φροντίζει για την αποτελεσματικότητά τους λειτουργία

Προεγχειρητική εκτίμηση και προετοιμασία. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει όλες τις απαραίτητες εξετάσεις και το βασικό προεγχειρητικό έλεγχο στον οποίο

πρέπει να υποβληθούν οι ασθενείς που πρόκειται να υποβληθούν σε επεμβάσεις μικρής, μέσης και μεγάλης βαρύτητας

- Να ερμηνεύει τα αποτελέσματα των εξετάσεων

Ναρκωτικά αναλγητικά φάρμακα στο χειρουργείο και αντιμετώπιση του πόνου εκτός χειρουργείου. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει όλα τα ναρκωτικά αναλγητικά φάρμακα που χρησιμοποιούνται στην καθ' ημέρα κλινική πράξη
- Να γνωρίζει τον τρόπο διακίνησής τους εντός του νοσοκομείου και τις διαδικασίες χρέωσης ανά ασθενή
- Να προετοιμάζει τα φάρμακα που θα χορηγηθούν είτε με bolus έγχυση είτε στάγδην με τη χρησιμοποίηση ειδικής αντλής
- Να γνωρίζει τον τρόπο χορήγησης των ναρκωτικών αναλγητικών φαρμάκων μετεπεμβατικά σε ασθενείς που νοσηλεύονται στη χειρουργική κλινική ή αντιμετωπίζονται στη μονάδα πόνου

Μυοχαλαρωτικά φάρμακα. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τον τρόπο δράσης των μυοχαλαρωτικών φαρμάκων
- Να γνωρίζει όλα τα μυοχαλαρωτικά φάρμακα που χρησιμοποιούνται στην καθ' ημέρα κλινική πράξη
- Να προετοιμάζει τα διαλύματα των μυοχαλαρωτικών φαρμάκων σε bolus και στάγδην έγχυση
- Να προετοιμάζει τα διαλύματα των αντιδότην των μυοχαλαρωτικών φαρμάκων

Υπαρχνοειδής, επισκληρίδιος και ιεροκοκκυγικός αποκλεισμός. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει την ανατομία της σπονδυλικής στήλης

- Να χρησιμοποιεί τις μόνιμες και προσωρινές συσκευές χορήγησης φαρμάκων σε ασθενείς που χρήζουν περιοχικής αναισθησίας
- Να γνωρίζει τις τεχνικές όλων των αποκλεισμών
- Να χορηγεί τοπικά αναισθητικά, αγγειοσυσπαστικά και ναρκωτικά αναλγητικά φάρμακα μέσω ειδικών καθετήρων

Τοπικά αναισθητικά. Δύο (2) ώρες διδασκαλίας. Στο τέλος αυτής της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τον τρόπο δράσης των τοπικών αναισθητικών
- Να γνωρίζει όλα τα τοπικά αναισθητικά που χρησιμοποιούνται στην καθ' ημέρα κλινική πράξη
- Να προετοιμάζει τα διαλύματα των τοπικών αναισθητικών που πρόκειται να χορηγηθούν στο χειρουργικό ασθενή
- Να αντιμετωπίζει τις επιπλοκές από τη χορήγηση των τοπικών αναισθητικών

Μέθοδοι διδασκαλίας

- Διαλέξεις στην αίθουσα διδασκαλίας, με παρουσιάσεις που περιλαμβάνουν φωτογραφίες και video
- Προσομοίωση κλινικών περιστατικών
- Συζήτηση
- Διάλογος με τους φοιτητές
- Μελέτη κλινικών περιστατικών
- Κλινική άσκηση σε αναισθησιολογικά τμήματα γενικών νοσοκομείων της Αττικής

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις

Σύγγραμμα:

1^η **Επιλογή:** Miller Αναισθησιολογία I, R.D. Miller, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα, 2015.

53453	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ιωάννα Παυλοπούλου, Καθηγήτρια Ευάγγελος Μπόζας, ΕΔΙΠ Σ. Δικαλιώτη, Ακαδ. Υπότροφος
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		4Θ-2ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		7	

Σκοπός

Η Παιδιατρική διαφέρει των άλλων ειδικοτήτων λόγω της ενασχόλησής της με εξελισσόμενους και ωριμάζοντες οργανισμούς. Οι μεγάλες πρόοδοι της βιοϊατρικής επιστήμης μέσω των τεχνολογικών εξελίξεων και της μοριακής βιολογίας αφενός και η καλύτερη κατανόηση και ερμηνεία του συναισθηματικού κόσμου του βρέφους, του παιδιού και του εφήβου αφετέρου, οδήγησαν στην πληρέστερη κατανόηση της φυσιολογικής βιολογίας, της παθολογοφυσιολογίας, αλλά και στην καλύτερη θεραπευτική ανταπόκριση πολλών παθήσεων της παιδικής ηλικίας.

Περιεχόμενο

Α' Διδακτικό μέρος: Θεματολογία - μαθησιακοί στόχοι.

Η θεματολογία και οι μαθησιακοί στόχοι των θεωρητικών μαθημάτων έχουν ως σκοπό να επισημάνουν τις προόδους και τις εξελίξεις της Παιδιατρικής όσον αφορά τα συχνότερα προβλήματα και αντιπροσωπευτικά νοσήματα των βρεφών, των παιδιών και των εφήβων.

Εισαγωγή στη Παιδιατρική

- Η Παιδιατρική σήμερα. Ορισμοί νεογνικής - παιδικής ηλικίας.
- Παιδιατρικό ιστορικό και φυσική εξέταση.

Ανάπτυξη & συμπεριφορά του παιδιού

- Εκτίμηση σωματικής και ψυχοκινητικής εξέλιξης του παιδιού.
- Διαταραχές συμπεριφοράς- αυτισμός.

Αφυδάτωση – Οξεοβασική ισορροπία

- Ορισμός αφυδάτωσης, είδη αφυδάτωσης, κλινικά σημεία, αντιμετώπιση.
- Ηλεκτρολυτικές διαταραχές, αντιμετώπιση.

Διατροφή του βρέφους, παιδιού και εφήβου

- Διατροφή βρέφους, του νηπίου και μεγαλύτερου παιδιού, διατροφικές ανάγκες εφήβων, μητρικός θηλασμός και πλιονεκτήματα.

Το νεογνό

- Κλινική εξέταση του νεογνού. Προσυμπτωματικός έλεγχος νεογνού.
- Το νεογέννητο (περίθαλψη, συγγενείς και περιγεννητικές λοιμώξεις), νεογνικός ίκτερος.

Γενετική

- Κλινική υποψία γενετικού νοσήματος, διαγνωστική διερεύνηση, συχνότερα γενετικά νοσήματα, συμβουλευτική).
- Ενεργητική και παθητική ανοσοποίηση.

Εμβόλια

- Είδη και οφέλη εμβολίων, ανοσολογική απάντηση, ανεπιθύμητες ενέργειες. ανάληψη Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών.

Λοιμώδη νοσήματα

- Αίτια, κλινική προβολή, διάγνωση και αντιμετώπιση.
  - Ιογενή νοσήματα που προβάλλουν με εξάνθημα, κλινική εικόνα, επιπλοκές, πρόγνωση και αντιμετώπιση.
  - Λοιμώξεις ΚΝΣ: βακτηριακή μηνιγγίτιδα, ιογενής μηνιγγίτιδα, εγκεφαλίτιδα).
  - Άλλες λοιμώξεις: ηλίσμανιαση, εθινοσία, βρουκέλλωση, ρικέτσιες).
  - Έλεγχος ενδονοσοκομειακής μετάδοσης λοιμώξεων.
  - Βασικές ομάδες αντιμικροβιακών φαρμάκων, μηχανισμοί αντοχής, κατάχρηση αντιβιοτικών.
- #### Αλλεργικά νοσήματα στα παιδιά
- Συνήθεις αλλεργικές εκδηλώσεις, τροφικές αλλεργίες, αναφυλαξία.

- Λοιμώξεις του Αναπνευστικού συστήματος**
- Λοιμώξεις ανώτερου και κατώτερου αναπνευστικού (ρινίτιδα, ιγμορίτιδα, φαρυγγοαμυγδαλίτιδα, ωτίτιδα, βρογχιολίτιδα, πνευμονία της κοινότητας).

Φυματίωση

- Επιδημιολογία, κλινική εικόνα (πνευμονική, εξωπνευμονική, ροίμωξη από άτυπα), διαγνωστική προσέγγιση, αντιμετώπιση και πρόληψη.

Βρογχικό άσθμα

- Βρογχικό άσθμα: αιτιο-παθογένεια, κλινική εικόνα, αντιμετώπιση και πρόληψη.
- Ινοκυστική νόσος.

Νοσήματα του κυκλοφορικού συστήματος

- καρδιακή ανεπάρκεια, αρρυθμίες.
- Συγγενείς αι επίκτητες καρδιοπάθειες.

Συνήθη γαστρεντερικά προβλήματα

- Γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση, πυλωρική στένωση, εγκοιλιασμός του εντέρου.
- Επιδημιολογία, αίτια και αντιμετώπιση γαστρεντερίτιδας, αιμορραγία πεπτικού, ιδιοπαθής φλεγμονώδης νόσος του εντέρου.
- Κοιλιακό άλγος (διαφορική διάγνωση -διερεύνηση), οξύ όσχεο.

Ουρολοιμώξεις

- Αιματοουρία (μικρομακροσκοπική), λευκωματοουρία: αιτιοπαθογένεια, κλινική εικόνα, αντιμετώπιση και πρόγνωση.
- Ουρολοιμώξεις: παθογόνα αίτια, κλινική εικόνα και επιπλοκές, αντιμετώπιση, διερεύνηση και παρακολούθηση κυστεοουρητηρικής παλινδρόμησης.

Νεφρολογικά νοσήματα

- Σπειραματονεφρίτιδα, νεφρωσικό σύνδρομο.
- Οξεία και χρόνια νεφρική ανεπάρκεια.

Συνήθη νευρολογικά νοσήματα

- Υποτονία, σπαστική τετραπληγία, αταξία, μυασθένεια.
- Κεφαλαγία, ημικρανία.
- Σπασμοί: πυρετικοί σπασμοί (κλινική εικόνα και πρόγνωση), επιληψία, επιληπτικά σύνδρομα,

αντιεπιληπτικά φάρμακα).

Αιματολογικά νοσήματα

- Σιδηροπενική αναιμία (κλινική εικόνα, εργαστηριακή διερεύνηση και αντιμετώπιση).
- Διαταραχές στη βιοσύνθεση της αιμοσφαιρίνης, θαλασσαιμίες, δρεπανοκυτταρική αναιμία.
- Θρομβοπενία, θρομβοκυττάρωση, διαταραχές της πήξης του αίματος.

Ρευματολογικά νοσήματα:

- Αρθρίτιδες.
- Αγγειίτιδες, νόσος Kawasaki.
- Συστηματικά νοσήματα (ερυθηματώδης λύκος, δερματομυοσίτιδα).

Κακοήθη νοσήματα:

- Λευχαιμίες και Λεμφώματα: επιδημιολογία, κλινική εικόνα και πρόγνωση.
- Μεταμόσχευση μυελού των οστών.
- Όγκοι συμπαγών οργάνων.

Ενδοκρινολογικά νοσήματα

- Νεανικός σακχαρώδης διαβήτης.
- Υποθυροειδισμός, συγγενής υπερπλάσια επινεφριδίων.
- Παχυσαρκία (διάγνωση, αντιμετώπιση, πρόληψη).

Συνήθη ορθοπαιδικά προβλήματα:

- Συγγενές εξάρθρωμα ισχίου.
- Σκολίωση.

Συνήθη δερματολογικά προβλήματα

- ΔΔ εξανθήματος.
- Εξάνθημα και συστηματικά νοσήματα.

Άσκηση – μαθησιακοί στόχοι:

Βασικός σκοπός της κλινικής άσκησης είναι η εξοικείωση του φοιτητή με τα παιδιά από πρόωρα νεογνά μέχρι τον έφηβο, η αναγνώριση των βασικών χαρακτηριστικών του φυσιολογικού, της νόσου και της φροντίδας του είτε στο εξωτερικό ιατρείο όσο και στο θάλαμο του Νοσοκομείου.

Οι μαθησιακοί στόχοι για το φοιτητή αναφέρονται στη λήψη του ιστορικού του ασθενή και τη φυσική εξέταση, στη θερμομέτρηση και αντι-

μετώπιση πυρετού και του άηλους, την αντιμετώπιση των σπασμών, στις μορφές και στη χορήγηση φαρμάκων και στις ιδιαιτερότητες στην Παιδιατρική, στην αρτηριακή πίεση και τον προσδιορισμό της, τα σωματομετρικά στοιχεία του παιδιού, την κλινική εικόνα του βαρέως ασθενούς, την κλινική προβολή και επείγουσα αντιμετώπιση της αναπνευστικής, καρδιακής και νεφρικής ανεπάρκειας, τη δερμοαντίδραση Mantoux, τις αιμοηψίες, τη λήψη γενικής και καλλιέργειας ούρων, τον καθετηριασμό και την παρακέντηση της ουροδόχου κύστης, στην οσφυονωτιαία παρακέντηση, κλπ.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, ο φοιτητής, θα πρέπει να αναπτύξει μια αδρή διαφοροδιαγνωστική σκέψη, θα πρέπει να ευαισθητοποιηθεί στην ανάληψη των στοιχείων που του παρέχονται από το ιστορικό, τη φυσική εξέταση και τις συνήθεις εργαστηριακές εξετάσεις. Στο διάστημα της άσκησης θα τονιστεί τόσο η φυσιολογία, όσο και η παθοφυσιολογία των παιδιατρικών νοσημάτων, για να επεξηγηθεί και να κατανοηθεί η λήψη των ορθών θεραπευτικών αποφάσεων.

Μέθοδοι διδασκαλίας

Διαλέξεις, ομιλίες προσκεκλημένων ομιλη-

τών, συζήτηση σε ομάδες φοιτητών, ερωτήσεις – απαντήσεις, παρουσίαση ενδιαφερόντων περιστατικών, επιδείξεις, συγγραφή εργασίας, ανασκόπηση βιβλιογραφίας, βιβλιογραφική ενημέρωση, εκπαιδευτικό βίντεο/CD/, εργαστηριακές ασκήσεις, κλινική άσκηση.

Μεθοδος αξιολογησης: Προφορικές ή γραπτές εξετάσεις

Συγγραμματα:

1^η Επιλογή: Nelson Βασική Παιδιατρική 5^η έκδοση, Marcdante J. Karen, Kliegman M. Robert, Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα 2020.

2^η Επιλογή: Βασική Παιδιατρική (Γ' έκδοση), Φ. Κανακούδη-Τσακαλίδου, Γ. Κατζός, Φ. Παπαχρήστος, Β. Δρόσου-Αγακίδου. Εκδότης: University Studio Press, 3^η έκδοση/2014.

3^η Επιλογή: Εισαγωγή στην Παιδιατρική – Το φυσιολογικό παιδί, Μέλη ΔΕΠ – Τομέας Υγείας Παιδιού, Τμήμα Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Εκδότης: ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΗΜ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, 1^η έκδοση/2020.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

53429	ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ – ΝΟΣΗΛΕΥ- ΤΙΚΗ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗ- ΜΑΤΩΝ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗ- ΛΕΥΤΙΚΟΣ	Παύλος Μυριανθεύς, Καθηγητής Συνεπικούρηση: Αννα Κορομπέλη, ΕΔΙΠ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		1Θ-1ΚΑ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2	

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών γνώσεων και η ανάπτυξη κλινικών δεξιοτήτων στη Πνευμονολογία που θα επιτρέψουν την ακριβή εκτίμηση και τη σωστή θεραπευτική παρέμβαση στην αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων σε ασθενείς οξεία ή χρόνια αναπνευστικά νοσήματα. Η Πνευμονολογία – Νοσηλευτική Αναπνευστικών παθήσεων αποτελεί κλινικό μάθημα που διδάσκεται και εξετάζεται στην Ελληνική γλώσσα αλλά υπάρχει η δυνατότητα να διδάσκεται και στην Αγγλική γλώσσα.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Πρόκειται για βασικό κλινικό μάθημα για φοιτητές της Σχολής Επιστημών Υγείας και είναι ενταγμένο στο 7^ο εξάμηνο. Η Πνευμονολογία αποτελεί βασική κλινική ειδικότητα σε Νοσοκομεία είτε σε επίπεδο κλινικής είτε σε επίπεδο τμήματος επειγόντων περιστατικών (ΤΕΠ).

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην απόκτηση θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων και ανάπτυξη πρακτικών – κλινικών δεξιοτήτων στη Πνευμονολογία και στη Νοσηλευτική τους φροντίδα. Βασικοί στόχοι η ακριβής αξιολόγηση των πασχόντων με σκοπό την εφαρμογή ορθής νοσηλευτικής και θεραπευτικής παρέμβασης. Η κλινική πρακτική άσκηση περιλαμβάνει την εκπαίδευση σε τακτικό πνευμονολογικό ιατρείο, σε τμήμα επειγόντων περιστατικών, σε πνευμονολογική κλινική, σε βρογχοσκοπικό εργαστήριο και σε εργαστήριο λειτουργικού ελέγχου πνευμόνων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος και της άσκησης ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Αξιολογεί τα κλινικά συμπτώματα του αναπνευστικού
2. Διακρίνει την ποιότητα των πτυέλων
3. Να διενεργεί βρογχοαναρρόφηση, νεφελοποίηση φαρμάκων
4. Διαπιστώνει επικίνδυνες καταστάσεις από το αναπνευστικό (αποκορεσμό, υπερκαπνικό κώμα, κάματο αναπνευστικών μυών, επερχόμενο κάματο αναπνευστικών μυών κλπ).
5. Εκτελεί μια απλή σπιρομέτρηση αξιόπιστα
6. Συμμετέχει στην εξέταση με σωματικό πηθυσμογράφο
7. Συμμετέχει στην εξέταση για διαπίστωση διαταραχών της αναπνοής κατά τον ύπνο – εργαστήριο μελέτης ύπνου
8. Προετοιμάζει τα απαραίτητα για αρτηριοκέντηση – λήψη αερίων αίματος
9. Αξιολογεί τα αέρια αίματος ως προς το σκέλος του επειγόντος
10. Λειτουργία βρογχοσκοπικού εργαστηρίου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάληψη και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας

Περιεχόμενο

1. Στοιχεία ανατομίας και φυσιολογία αναπνευστικού - Η μηχανική και ο έλεγχος της αναπνο-

- ής, ο πνευμονικός αερισμός, η αιματική ροή και η ανταλλαγή αερίων, η εκτίμηση τους και η ερμηνεία των ευρημάτων του ελέγχου της πνευμονικής λειτουργίας – Ιστορικό & φυσική εξέταση – Σημεία & Συμπτώματα (βήχας, απόχρεμψη, δύσπνοια, θωρακικό άλγος, συριγμός, κυάνωση, αιμόπτυση) - Απεικονιστικός έλεγχος (ακτινολογικός, CT, MRI, US, PET)
2. Νόσοι των αεραγωγών: Άσθμα, ΧΑΠ, Βρογχεκτασίες - Κυστική ίνωση, Απόφραξη μεγάλων αεραγωγών, Χρόνια ρινίτιδα, Δυσλειτουργία φωνητικών χορδών – Νοσήματα από επαγγελματικές εκθέσεις και περιβαλλοντικές επιδράσεις - Νεοπλάσματα Πνεύμονα (είδη, ΧΜΘ, Χ/ο, μεταστατική νόσος, όγκοι υπεζωκότα, θωρακικού τοιχώματος και μεσοθωρακίου)
  3. Σπιρομετρία και προβλεπόμενες τιμές - Τα αέρια αίματος στον έλεγχο της πνευμονικής λειτουργίας – Δοκιμασία κόπωσης – Δοκιμασία πρόκλησης Κάπνισμα, Διακοπή καπνίσματος και ιατρείο διακοπής καπνίσματος - Άπνοια του ύπνου. Σύνδρομο υποαερισμού
  4. Νοσήματα της πνευμονικής κυκλοφορίας: Πνευμονική υπέρταση, Πνευμονική θρομβοεμβολική νόσος, Αγγειίτιδες, Σύνδρομο Διάχυτης κυψελιδικής αιμορραγίας, Νοσήματα ελέγχου της αναπνοής: Οξεία και χρόνια ανεπάρκεια αερισμού – Αναπνευστική ανεπάρκεια, Νόσος από υψόμετρο
  5. Διαγνωστικές & θεραπευτικές επεμβάσεις: Βρογχοσκόπηση, BAL, Βιοψία λεπτής βελόνης, Θωρακοσκόπηση - Πλευροσκόπηση, Παρακέντηση υπεζωκότα, Θεραπευτικές παρεμβάσεις
  6. Διάμεσα νοσήματα: Ιδιοπαθής διάμεση πνευμονία, Πνευμονικές εκδηλώσεις κολληγονώσεων, Σαρκοείδωση, Νοσήματα από φάρμακα, Κυψελιδική πρωτείνωση, Ιστιοκύτωση, Αμυλοείδωση, Λεμφαγγειοθηλιόματωση, Αποφρακτική βρογχιολίτιδα. Νοσήματα πνευμονικού παρεγχύματος: πωσινόφιλική πνευμονία, Μεταμόσχευση πνεύμονα
  7. Νοσήματα υπεζωκότα, μεσοθωρακίου & θωρακικού τοιχώματος: Πνευμοθώρακας - αιμοθώρακας, Υπεζωκοτικές συλλογές, εμπύημα - Νοσήματα μεσοθωρακίου – Νευρομυικά νοσήματα - Νοσήματα κατάδυσης
  8. Η συμμετοχή του νοσηλευτή στη φροντίδα των αναπνευστικών νοσημάτων, συγκεντρωτικά (αιμόπτυση, βρογχοδιαστολή, δύσπνοια, διασωλήνωση & παρακέντηση θώρακα, διακομιδή ασθενούς & οξυγονοθεραπεία, ενεργός συμμετοχή του ασθενούς, διατροφή, φυσιοθεραπεία, αποκατάσταση)
  9. Λοιμώξεις του αναπνευστικού (ανώτερο αναπνευστικό, πνευμονία, λοιμώξεις υπεζωκότα, απόστημα), H1N1, SARS, MERS, πανδημίες - Φυματίωση (πνευμονική, εξωπνευμονική, θανάουσα, μη μυκοβακτηριδιακή, σε ανοσοκατασταλημένους κ.λπ.)

Διδακτικές και Μαθησιακές Μέθοδοι

Το θεωρητικό μάθημα διδάσκεται από αμφιθεάτρο με διαλέξεις (**13 μονώρες**) και προβολές powerpoint και σχετικά videos όπου αυτό είναι απαραίτητο. Υπάρχει υποστήριξη της Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και όπου υπάρχει ανάγκη διανομής σημειώσεων από τους καθηγητές (π.χ. έκδοση νέων αναθεωρημένων οδηγιών που δεν συμπεριλαμβάνονται στο υπάρχον βιβλίο που διανέμεται). Η θεωρητική διδασκαλία ακολουθείται από κλινική πρακτική άσκηση σε τακτικό Εξωτερικό πνευμονολογικό ιατρείο, σε ΤΕΠ, σε πνευμονολογική κλινική, σε βρογχοσκοπικό εργαστήριο και σε εργαστήριο λειτουργικού ελέγχου πνευμόνων στο Εργαστήριο Λειτουργικού Ελέγχου Πνευμόνων, Βρογχοσκοπήσεων και Υπερβαρικής Οξυγονοθεραπείας του Τμήματος (**13 μονώρες** κλινικές ασκήσεις). Αν κριθεί απαραίτητο θα χρησιμοποιηθούν και άλλες κλινικές και εργαστήρια. Συνολικά **26 ώρες θεωρητική και κλινική πρακτική** άσκηση σε ασθενείς.

Μεθοδος αξιολογησης: Οι εξετάσεις είναι γραπτές στο τέλος του εξαμήνου υπό την μορφή ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής. Σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να γίνουν προφορικά ανάλογα με τις ανάγκες (π.χ. μικρός αριθμός εξεταζομένων).

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Κλινική Πνευμονολογία 2^η έκδοση, Spiro Stephen, Silvestri Gerard, Agusti Alvar. Εκδότης: Broken Hill Publishers, LTD, Αθήνα, 2019.

2^η Επιλογή: CURRENT – Σύγχρονη Πνευμονολογία - Διάγνωση και θεραπεία. M. Hanley, C. Welsh, A., Γ. Μπαητόπουλος. Εκδότης: Broken Hill Publishers, LTD, Αθήνα, 2007.

53494	ΔΙΑΣΥΝΔΕΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	Πολυξένη Μαγνούλια, Επίκ. Καθηγήτρια
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		20	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2	

Σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των φοιτητών στην αντιμετώπιση των ασθενών του Γενικού Νοσοκομείου, οι οποίοι νοσηλεύονται σε μη ψυχιατρικούς τομείς, και εμφανίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας κατά την νοσηλεία τους. Επίσης η παροχή γνώσεων που αφορά στην υποστήριξη και εκπαίδευση των συγγενών και των επαγγελματιών υγείας που εμπλέκονται στη φροντίδα του ασθενή. Προς τούτο δίνεται έμφαση στη συνεργασία του Ψυχιατρικού τομέα με το Παθολογικό και Χειρουργικό Τομέα στα προβλήματα του φάσματος της ψυχικής υγείας των νοσηλευόμενων ασθενών, στην υποστήριξη του νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού των προαναφερόμενων τομέων ως επίσης στη συνεργασία σε επίπεδο εκπαιδευτικό.

Μαθησιακοί στόχοι

Να αποκτήσει ο μελλοντικός διασυνδετής νοσηλευτής ψυχικής υγείας γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι σε θέση να προσφέρει ολιστική νοσηλευτική φροντίδα στους χώρους ενδο-νοσοκομειακής νοσηλείας. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:

1. Αναγνωρίζει τις ψυχοκοινωνικές ανάγκες του ασθενούς με οργανικό νόσημα, με συλλογή δεδομένων, συμπεριφορικές παρατηρήσεις και εκτίμηση των δεδομένων
2. Προσφέρει υποστήριξη και συμβουλευτική στους ασθενείς
3. Προσφέρει υποστήριξη και συμβουλευτική στα πρόσωπα αναφοράς - συγγενείς
4. Συνεργάζεται και να υποστηρίξει συμβουλευτικά τους επαγγελματίες υγείας που εμπλέκονται στη φροντίδα του ασθενούς
5. Εκπαιδεύει το προσωπικό για την αντιμετώπιση του ασθενούς
6. Συνεργάζεται με τη διοίκηση και τις κοινοτικές δομές για συνέχιση της παροχής φροντίδας στον ασθενή
7. Αναγνωρίζει τα συνήθη αιτήματα των ασθενών στην Διασυνδετική
8. Αναγνωρίζει τα ψυχολογικά προβλήματα των χρονίως πασχόντων
9. Εφαρμόζει τις παρεμβάσεις σε ασθενείς με χρόνιες παθήσεις στην Διασυνδετική
10. Προγραμματίζει την εφαρμογή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την ψυχολογική

στήριξη του μη-ψυχιατρικού ασθενή στην Διασυνδεδετική

11. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων
12. Θέτει ερευνητικά ερωτήματα ως βάση για μελλοντική έρευνα.

Περιεχόμενο

1. Εισαγωγή στην Διασυνδεδετική Ψυχιατρική (Οι έννοιες της Ψυχοσωματικής Ιατρικής, του βιοψυχοκοινωνικού προτύπου - Υπηρεσίες της Διασυνδεδετικής Ψυχιατρικής στο Γενικό Νοσοκομείο.
2. Ψυχιατρική Νοσηλευτική Αξιολόγηση - Θεραπευτική Σχέση – Επικοινωνία
3. Ψυχιατρικά και ψυχολογικά προβλήματα ασθενών
4. Ψυχοογκολογία
5. Ψυχικές διαταραχές χειρουργικών ασθενών
6. Ψυχικές διαταραχές παθολογικών ασθενών
7. Ψυχικές διαταραχές χρονίως πασχόντων
8. Χρήση ουσιών, Αλκοόλ – Ο επιθετικός ασθενής

9. Μαιευτική – Γυναικολογία και ψυχοπαθολογικές εκδηλώσεις
10. Ειδικές ομάδες ασθενών (παιδιά, έφηβοι)
11. Ψυχικές διαταραχές ηλικιωμένων ασθενών (ανοϊκά σύνδρομα)
12. Ψυχοφαρμακολογία στη Διασυνδεδετική Ψυχιατρική Νοσηλευτική
13. Το Δευτερογενές Τραυματικό Στρες και η επαγγελματική εξουθένωση των επαγγελματιών υγείας - Ο ρόλος του Συμβούλου-Διασυνδεδετή στην υποστήριξη του προσωπικού

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.

Σύγγραμματα:

1^η Επιλογή: Διασυνδεδετική Ψυχιατρική. Λ. Λύκουρας, Κ Σολιδάτος, Γ. Ζέρβας. Βήτα Ιατρικές εκδόσεις ΜΕΠΕ, 1^η εκδ/2009

2^η Επιλογή: Δεν υπάρχει άλλο σύγγραμμα στο εμπόριο που να καλύπτει την ύλη του μαθήματος

53490	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Ελένη Θεοδοσοπούλου, Καθηγήτρια
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		1Θ-1Φ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2	

Σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει την δυνατότητα στους φοιτητές, να γνωρίσουν, το γνωστικό αντικείμενο των συμπληρωματικών θεραπειών, μέσα από την σύγχρονη και έγκυρη επιστημονική γνώση, μετά από μακρόχρονη μελετητική έρευνα και κριτική ανάλυση. Θα συμβάλει, στο να μάθουν να καθιερώνουν την συνδυαστική και κριτική σκέψη, σχετικά με τον άρρωστο και αυτό θα βελτιώσει, τον τρόπο διαχείρισης και αντιμετώπισης του αρρώστου και της νόσου, σε όλα τα επίπεδα, της εντελούς και συνδυαστικής φροντίδας.

Περιεχόμενο

- Η φιλοσοφία και η ιστορική προσέγγιση των συμπληρωματικών θεραπειών,
- Η διεθνής εμπειρία και εκπαίδευση,
- Ο παραδοσιακός Κινέζικος βελιονισμός,
- Ο ηλεκτροβελιονισμός κατά Voll,
- Ο ρόλος της διατροφής στην νεοπλασματική νόσο
- Η θεωρία του ο Otto Warburg και Horner,
- Η συμβολή των συμπληρωματικών θεραπειών, στον πόνο και στις δυσανεξίες,

- Αντιμετώπιση οξειδωτικής δράσης σε επίπεδο βασικών βιομοριών,
- Η Βιορυθμιστική,
- Ο ρόλος της βιταμίνης B17 στην νεοπλασματική νόσο,
- Η ορθομοριακή θεραπευτική,
- Χλωροφύλλη, σιταρόχορτο, φαγόπυρο,
- Η συμβολή της φυσικής θεραπευτικής και της υπερθερμίας σε ασθενείς με κακοήθη νόσο,
- Το μικροβίωμα.

Μαθησιακοί στόχοι

- **Η ιστορία των συμπληρωματικών θεραπειών.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν την φιλοσοφία και την ιστορική προσέγγιση των συμπληρωματικών θεραπειών την ταξινόμηση - κατηγορίες σύμφωνα με το NCCAM. Τα πρώτα ευρήματα.
- **Η διεθνής εμπειρία και εκπαίδευση.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν την Νομοθεσία και τη διασφάλιση της ποιότητας. Επίσης την έρευνα και την κλινική εφαρμογή, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Την εκπαίδευση και έρευνα στις συμπληρωματικές εναλλακτικές θεραπείες σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης.
- **Ο παραδοσιακός Κινέζικος βελιονισμός.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν ότι σύμφωνα με την παραδοσιακή κινέζικη ιατρική ότι κάθε λειτουργία του οργανισμού εξαρτάται από την συνεχή ενεργειακή ισορροπία των οργάνων
- **Ο ηλεκτροβελιονισμός κατά Voll.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν:
  - Την εξέλιξη του EAV, στην Αμερική και στην Ευρώπη με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή, τα βελιονιστικά σημεία του σώματος τον καθορισμό των φυσιολογικών τιμών με την μέτρηση της αγωγιμότητας μέσω των βελιονιστικών σημείων στα άνω και κάτω άκρα. MSA testing – Voll scale.

- Το test του σκευάσματος.
- Τον μηχανισμό δράσης Διέγερση συμπαθητικού- παρασυμπαθητικού, ανοσοδιέγερση, αγγειοσύσπαση
- Επίσης την ενίσχυση της δράσης των κυττάρων φυσικοί φονείς την ανεύρεση νεοπλασματικών ή μη εστιών την απελευθέρωση νευροδιαβιβαστών. τις Μορφές δράσεις του ηλεκτροβελιονισμού. Τα ερευνητικά και κλινικά δεδομένα την εκπαίδευση σε Πανεπιστήμια και Νοσοκομεία.

- **Ο ρόλος της διατροφής στην νεοπλασματική νόσο.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν:
  - Ότι η διατροφή είναι παράγοντας ο οποίος μετά από μακροχρόνιες in vivo, in vitro και στην συνέχεια κλινικές μελέτες, αναδεικνύει την σχέση της με την νεοπλασματική νόσου.
  - Το ρόλο των φλαβονοειδών τα οποία με την ενεργοποίηση ενζύμων μειώνουν την πιθανότητα εμφάνισης συγκεκριμένων τύπων καρκίνου. των αντιοξειδωτικών και των Ιχνοστοιχείων π.χ το σεληνίο. το ασκορβικό οξύ, τη βιταμίνη Α ή βιταμίνη B-12, βιταμίνη D, χλωροφύλλη, και αντιοξειδωτικά όπως, τα καροτενοειδή (α-καροτένιο, β-καροτένιο, λυκοπένιο, λουτεΐνη, κρυπτοξανθίνη) κλπ.
  - Ότι όταν τα αμινοξέα εκτίθενται σε υψηλές θερμοκρασίες, σχηματίζονται καρκινογόνες ουσίες, τις ετεροκυκλικές αρωματικές αμίνες. Τα Απαραίτητα λιπαρά οξέα και τον μηχανισμό δράσης της γλυκόζης στην δημιουργία και εξέλιξη του καρκίνου
- **Η θεωρία του ο Otto Warburg, Horner και Reckeweg.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν ότι:
  - Τα νεοπλασματικά κύτταρα μεταβολίζουν πολύ διαφορετικά από τα φυσιολογικά κύτταρα
  - Μελέτες μεταξύ των οποίων και στην Ιατρική Σχολή του Χάρβαρντ, βρήκαν ότι οι γυναίκες που ως έφηβοι, είχαν υψηλό γλυ-

- καιμικό δείκτη είχαν υψηλότερη συχνότητα εμφάνισης καρκίνου του μαστού.
- Τα υγιή κύτταρα αποκτούν την ενέργεια από τη μετατροπή του πυροσταφυλικού σε οξυγόνο και ο καρκίνος πρέπει να θεωρείται μια μιτοχονδριακή δυσλειτουργία.
  - Η συνδυαστική θεραπευτική, το πρότυπο του Harvard και άλλων νοσοκομείων και Πανεπιστημίων θα πρέπει να αποτελείούν σημείο αναφοράς για τους επαγγελματίες υγείας.
- **Η αντιμετώπιση οξειδωτικής δράσης σε επίπεδο βασικών βιομορίων.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν:
    - Τον σχηματισμό - μηχανισμό παραγωγή των ελευθέρων ριζών
    - Ότι η μεγαλύτερη ποσότητα ελευθέρων ριζών παράγεται ενδογενώς κατά τη διαδικασία της οξειδωτικής φωσφορυλίωσης που πραγματοποιείται στην εσωτερική μεμβράνη των μιτοχονδρίων ότι αιμοσφαιρίνη μπορεί να αυτοοξειδωθεί και να οδηγήσει σε παραγωγή ROS επίσης η μυοσφαιρίνη
    - και οι φλεγμονώδεις αντιδράσεις μπορούν να αποτελέσουν πηγή ελευθέρων ριζών.
    - Τους εξωγενείς παράγοντες τις θετικές και αρνητικές επιδράσεις των ελευθέρων ριζών.
    - Τους αντιοξειδωτικούς μηχανισμούς.
  - **Βιορυθμιστική.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν:
    - Τους αυτο-θεραπευτικούς μηχανισμούς
    - Τις φάσεις αντίδρασης του οργανισμού σύμφωνα με τον Reckeweg και τις λειτουργικές φάσεις
    - Το φαινόμενο της εναλλαγής
    - Τους τρόπους αποτοξίνωσης και ανοσορύθμισης τον μηχανισμό αποτοξίνωσης για την αποβολή των τοξινών με την έννοια της παλινδρομης υποχωρούσας εναλλαγής (regressive vikariation).
    - Την κυτταρική ενεργοποίηση, κυτταρική οξυγόνωση, ενεργοποίηση μεταβολικής διαδικασίας.
  - Τον ρόλο των προβιοτικών και του εντερικού βλεννογόνου στην βιορύμιση.
  - Τον ρόλο των νιτρικών αλάτων στην βιοθεραπεία.
  - **Ο ρόλος της βιταμίνης B17 στην νεοπλασματική νόσο.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν:
    - Τον μηχανισμό δράσης της B17 και της Dαμυγδαλίνης όταν έρθει σε επαφή με ένα καρκινικό κύτταρο και τους προστατευτικούς μηχανισμούς των φυσιολογικών κυττάρων από την κυανίδη.
  - **Η ορθομοριακή θεραπευτική.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν:
    - Τον ρόλο των βιταμινών και πως επηρεάζουν και διαμορφώνουν τα πλάνα φροντίδας, αλλιά και την ανάγκη για ποιότητα παροχής υπηρεσιών υγείας. Τον μηχανισμό δράσης σε κυτταρικό επίπεδο την οδό χορήγησης και τις δόσεις ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με τα διεθνή πρωτόκολλα
    - Τα αμινοξέα στην υγεία και την συνδυαστική θεραπευτική
    - Τον μηχανισμό δράσης σε κυτταρικό επίπεδο την οδό χορήγησης και τις δόσεις ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με τα διεθνή πρωτόκολλα.
    - Τα ιχνοστοιχεία στην υγεία και την συνδυαστική θεραπευτική.
    - Τον μηχανισμό δράσης σε κυτταρικό επίπεδο την οδό χορήγησης και τις δόσεις ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με τα διεθνή πρωτόκολλα.
  - **Χλωροφύλλη, σιταρόχορτο, φαγόπυρο.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν ότι:
    - Η χλωροφύλλη και η αιμοσφαιρίνη είναι «πανομοιότυπες» οργανικές ενώσεις και διαφέρουν Μόνο στο ότι η χλωροφύλλη έχει ένα άτομο Μαγνησίου, ακριβώς στο κέντρο της, και η αιμοσφαιρίνη ένα άτομο σιδήρου ακριβώς στο κέντρο της

- Να γνωρίζουν την συμμετοχή τους στην αποτοξίνωση του οργανισμού
- Τον μηχανισμό δράσης σε καλοήθη και κακοήθη νοσήματα
- Τον τρόπο παραγωγής
- Η ρουτίνα που υπάρχει στο φαγόπυρο είναι βιοφλαβονοειδές και τις δράσεις αυτής.
- **Η συμβολή της φυσικής θεραπευτικής και της υπερθερμίας σε ασθενείς με κακοήθη νόσο.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν ότι:
  - Η ογκοθερμία ή ογκο-υπερθερμία, είναι η επιλεκτική αύξηση της θερμοκρασίας του όγκου και της περιοχής του.
  - Καταστέλλει την ανάπτυξη ή προάγει την απόπτωση των όγκων.
  - Εφαρμόζεται ως Τοπική και ως Ολοσωματική
  - Η υπερθέρμανση, οδηγεί σε μία σειρά φυσικών και χημικών διεργασιών στα καρκινικά κύτταρα. Συγχρόνως αυξάνει τη μεταβολική τους δραστηριότητα, χαλαρώνει τους συνδεδετικούς δεσμούς μεταξύ τους, καταστρέφει την κυτταρική τους μεμβράνη και τα οδηγεί σε απόπτωση
  - Τους παράγοντες με τους οποίους σχετίζεται η αποτελεσματικότητα της μεθόδου,
- **Το μικροβίωμα.** Οι φοιτητές ενημερώνονται και γνωρίζουν:
  - Τον ορισμό του μικροβιώματος
  - Την σχέση μιτοχονδρίου και μικροβιώματος
  - Την επιγενετική τροποποίηση λόγω κακής εμβρυικής και παιδικής διατροφής.
  - Τον περιβαλλοντικό και εμβρυϊκο αναπρογραμματισμό λόγω της ρύπανσης του περιβάλλοντος.
  - Το μικροβίωμα και η σχέση με νεοπλάσματα στην παιδική και ενήλικη ζωή

- Τις συνέπειες για την σχέση με τον ξενιστή οργανισμό

Φροντιστηριακή εκπαίδευση:

- Ανάλυση κλινικών περιπτώσεων.
- Ανάπτυξη ειδικών πρωτοκόλλων,
- Ανάλυση ερευνητικών εργασιών, προκειμένου οι επαγγελματίες υγείας να εξοικειωθούν, με τις βασικές γνώσεις των συμπληρωματικών θεραπειών και να κατανοήσουν, και την σχέση τους, σε συνδυαστικό επίπεδο, με την κλασική ιατρική
- Ανάλυση κλινικών περιπτώσεων και ανάπτυξη θεραπευτικών πρωτοκόλλων, προκειμένου ο φοιτητής, να εξοικειωθεί με τις βασικές γνώσεις των συμπληρωματικών θεραπειών και να κατανοήσει και την σχέση τους, σε συνδυαστικό επίπεδο με την κλασική θεραπευτική. Συζήτηση – Συμπεράσματα.

Διδακτικές και Μαθησιακές Μέθοδοι:

Διαλέξεις με την υποστήριξη power point, Ανάλυση περιπτώσεων αρρώστων, video παρουσίαση και ανάλυση, εφαρμογή παρεμβατικών δεξιοτήτων, με την χρήση ειδικών μηχανημάτων και παρεμβατικών μεθόδων.

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις (Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, συμπλήρωσης, περιπτώσεις αρρώστων, ερωτήσεις ανάπτυξης κλπ).

Σύγγραμμα:

Συμπληρωματικές Θεραπείες – Διατροφική Θεραπευτική Balch A. Phyllis, επιμέλεια Ε. Θεοδοσοπούλου, Εκδότης: Κ&Ν Λίτσας ΟΕ, Αθήνα, 2012

53437	ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΝΟΗΣ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Παύλος Μυριανθεύς, Καθηγητής Συνεπικούρηση: Αννα Κορομπέλη, ΕΔΙΠ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:	10-1ΚΑ		
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):	2		

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων και η ανάπτυξη πρακτικών – κλινικών δεξιοτήτων στη Μηχανική Υποστήριξη της Αναπνοής – ΜΥΑ που θα επιτρέψουν την ακριβή εκτίμηση – αξιολόγηση και τη σωστή θεραπευτική παρέμβαση στην αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων σε ασθενείς που έχουν ανάγκη ή βρίσκονται σε ΜΥΑ.

- Εξοικείωση και απόκτηση δεξιοτήτων στην εφαρμογή του μηχανικού αερισμού στην επείγουσα και εντατική θεραπεία
- Αποτελεί κλινικό μάθημα που διδάσκεται και εξετάζεται στην Ελληνική γλώσσα αλλά υπάρχει η δυνατότητα να διδάσκεται και στην Αγγλική γλώσσα.

Μαθησιακά αποτελέσματα – στόχοι

Πρόκειται για βασικό κλινικό μάθημα για φοιτητές της Σχολής Επιστημών Υγείας και είναι ενταγμένο στο 7^ο εξάμηνο. Η Μηχανική Υποστήριξη της Αναπνοής παρέχει βασικές γνώσεις στους επαγγελματίες που εργάζονται σε υπηρεσίες υγείας όπως οι Νοσηλευτές και κυρίως όσοι εργάζονται σε ΜΕΘ/ΜΑΦ ή τμήματα επειγόντων περιστατικών.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην απόκτηση θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων και ανάπτυξη πρακτικών – κλινικών δεξιοτήτων στη Μηχανική Υποστήριξη της Αναπνοής. Βασικοί στόχοι η ακριβής αξιολόγηση των πασχόντων με σκοπό την εφαρμογή ορθής θεραπευτικής παρέμβασης. Η πρακτική – εργαστηριακή άσκηση περιλαμβάνει την εκπαίδευση σε αναπνευστήρες και συσκευές υποστήριξης της αναπνοής για την εκμάθηση βασικής και στοιχείων ρυθμίσεων των αναπνευ-

στήρων και διαχείριση τους στην επείγουσα και εντατική νοσηλεία.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος και της άσκησης ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

1. ρυθμίζει τις βασικές παραμέτρους του αναπνευστήρα
2. αναγνωρίζει τους βασικούς συναγερμούς του αναπνευστήρα και να μπορεί να διαχειρίζεται τον αναπνευστήρα
3. φροντίζει τον διασωληνωμένο ασθενή
4. εφαρμόζει μέτρα πρόληψης της εισρόφησης και την πνευμονία
5. φροντίζει για την ασφαλή μεταφορά διασωληνωμένου ασθενή
6. γνωρίζει τα απαιτούμενα υλικά και φάρμακα για τη διαχείριση του αεραγωγού – διασωλήνωση
7. συμμετέχει σε διαδερμική τραχειοστομία
8. γνωρίζει και να εφαρμόζει τη διαδικασία αποδέσμευσης από τον αναπνευστήρα
9. γνωρίζει τις αρχές φυσιοθεραπείας και κινητοποίησης των ασθενών

Περιεχόμενο

1. Εισαγωγή – Βασικές Αρχές Φυσιολογίας Αναπνευστικού, Οξεία Αναπνευστική Ανεπάρκεια και Ενδείξεις Μηχανικού Αερισμού.
2. Ιστορία – Εξέλιξη Μηχανικού Αερισμού και Αναπνευστήρων, Αρχές Μηχανικού Αερισμού, Λειτουργία Αναπνευστήρων, Τύποι – Μοντέλα Μηχανικού Αερισμού, Νέα Μοντέλα Μηχανικού Αερισμού. Καταστολή – Αναληγσία – Μυοχάλαση – Εκτίμηση Βάθους Καταστολής.

- Πνευμονία Σχετιζόμενη με τον Αναπνευστήρα, Φάρμακα χορηγούμενα από τον Τραχειοσωλήνα
3. Χειρισμός Αεραγωγού για την Εφαρμογή Μηχανικού Αερισμού – Διασωλήνωση Τραχείας, Συγχρονισμός Ασθενούς – Αναπνευστήρα – Διέγερση Ασθενούς στον Αναπνευστήρα, Αλληλεπιδράσεις Καρδιάς – Πνευμόνων σε Μηχανικό Αερισμό
  4. Παρακολούθηση Αναπνευστικού σε ΜΥΑ. Μηχανική του Πνεύμονα: Πιέσεις, Αντιστάσεις, Καμπύλες ροής, όγκου, πίεσης. Μηχανικός Αερισμός κατά πάθηση: Άσθμα, ΧΑΠ, Περιοριστικά Νοσήματα, ARDS, ΚΕΚ, ΣΚΑ, ΑΕΕ, Νευρομυικά Νοσήματα, Πνευμοθώρακας, Ετερόπλευρη Πνευμονική Νόσος, Μη Επεμβατικός Μηχανικός Αερισμός
  5. Αποδέσμευση από τον Αναπνευστήρα
  6. Τραχειοστομία: Ενδείξεις – Μέθοδοι – Εφαρμογές – Επιπλοκές, Επιπλοκές Μηχανικού Αερισμού: Διάγνωση – Πρόληψη – Αντιμετώπιση (βαροτραύμα, VILI, αναπνευστικοί μύες)
  7. Κόστος φροντίδας ασθενούς στον Αναπνευστήρα. Μακροχρόνιος Μηχανικός Αερισμός – Κατ'οίκον Μηχανικός Αερισμός
  8. Φυσικοθεραπεία Ασθενούς, Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς στον Αναπνευστήρα, Ψυχολογική Υποστήριξη Ασθενούς στον Αναπνευστήρα.

Διδακτικές και Μαθησιακές Μέθοδοι

Το θεωρητικό μάθημα διδάσκεται από αμφιθέατρο με διαλέξεις (**13 μονώρες**) και προ-

βολές powerpoint και σχετικά videos όπου αυτό είναι απαραίτητο.

Η θεωρητική διδασκαλία ακολουθείται από κλινική πρακτική άσκηση στη ΜΕΘ, στο ΤΕΠ και στο Εργαστήριο Λειτουργικού Ελέγχου Πνευμόνων, Βρογχοσκοπήσεων και Υπερβαρικής Οξυγονοθεραπείας (**13 μονώρες** εργαστηριακές ασκήσεις). Αν κριθεί απαραίτητο θα χρησιμοποιηθούν και άλλες κλινικές και εργαστήρια. Πρακτική άσκηση γίνεται στη Μ.Ε.Θ και Τ.Ε.Π του Νοσοκομείου.

Συνολικά **26 ώρες** θεωρητική και πρακτική – εργαστηριακή άσκηση σε ασθενείς και αναπνευστήρες σε ΤΕΠ και ΜΕΘ.

Υπάρχει υποστήριξη της Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και όπου υπάρχει ανάγκη διανομής σημειώσεων από τους καθηγητές (π.χ. έκδοση νέων αναθεωρημένων οδηγιών ΚΑΡΠΑ και μοντέλων αναπνευστήρα που δεν συμπεριλαμβάνονται στο υπάρχον βιβλίο που διανέμεται).

Μέθοδος αξιολόγησης: Οι εξετάσεις είναι γραπτές στο τέλος του εξαμήνου υπό την μορφή ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής. Σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να γίνουν προφορικά ανάλογα με τις ανάγκες (π.χ. μικρός αριθμός εξεταζομένων).

Σύγγραμμα:

1^η Επιλογή: Μηχανική Υποστήριξη της Αναπνοής στην Επείγουσα και Εντατική Θεραπεία. Π. Μυριανθεύς, Γ. Μπαλιτόπουλος, Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 1^η έκδοση/2005.

